KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2018/968

2018 m. balandžio 30 d.

kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1143/2014 nuostatos dėl rizikos vertinimo, susijusio su invazinėmis svetimomis rūšimis

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1143/2014 dėl invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos ir valdymo ([1]), ypač į jo 5 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

(1) Komisija, remdamasi Reglamento (ES) Nr. 1143/2014 4 straipsniu, priėmė Sąjungai susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių sąrašą (toliau – Sąjungos sąrašas), kurį reikia nuolat atnaujinti. Norint įtraukti naujas rūšis į Sąjungos sąrašą, būtina sąlyga yra tai, kad būtų atliktas to reglamento 5 straipsnyje nurodytas rizikos vertinimas (toliau – rizikos vertinimas). Reglamento (ES) Nr. 1143/2014 5 straipsnio 1 dalies a–h punktuose nustatyti bendrieji elementai, į kuriuos būtina atsižvelgti rizikos vertinime (toliau – bendrieji elementai);

(2) pagal Reglamento (ES) Nr. 1143/2014 4 straipsnio 4 dalį valstybės narės gali teikti prašymus įtraukti invazines svetimas rūšis į Sąjungos sąrašą. Kartu su tokiais prašymais turi būti pateikiamas rizikos vertinimas. Jau yra sukurta keletas metodų ir protokolų rizikos vertinimui atlikti – mokslininkų bendruomenė biologinių invazijų srityje juos naudoja ir jų laikosi. Reikėtų pripažinti tokių metodų ir protokolų vertę ir mokslinį jų patikimumą. Kad turimos žinios būtų veiksmingai naudojamos, rengiant rizikos vertinimą priimtinais reikėtų laikyti visus metodus ar protokolus, į kuriuos įtraukti bendrieji elementai. Vis dėlto siekiant, kad visi sprendimai dėl rūšių įtraukimo į sąrašą būtų grindžiami panašios aukštos kokybės ir patikimumo rizikos vertinimais, taip pat siekiant rizikos vertintojams pateikti gaires, kaip užtikrinti, kad būtų deramai atsižvelgiama į bendruosius elementus, būtina išsamiai aprašyti bendruosius elementus ir vertinant riziką taikytiną metodiką, kuria turėtų būti grindžiami esami metodai ir protokolai;

(3) kad rizikos vertinimas padėtų priimti sprendimus Sąjungos lygmeniu, jis turėtų būti aktualus visoje Sąjungoje, išskyrus atokiausius regionus (toliau – su rizikos vertinimu susijusi teritorija);

(4) siekiant užtikrinti, kad rizikos vertinimas suteiktų patikimą mokslinį pagrindą ir tvirtus įrodymus, kuriais remiantis būtų galima priimti sprendimus, visa jame pateikiama informacija, įskaitant apie rūšies gebėjimą įsitvirtinti ir plisti į aplinką, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1143/2014 4 straipsnio 3 dalies b punkte, turėtų būti pagrįsta patikimiausiais turimais moksliniais įrodymais. Į šį aspektą reikėtų atsižvelgti vertinant riziką taikytinoje metodikoje;

(5) invazinės svetimos rūšys kelia didelį pavojų aplinkai, tačiau ne visos rūšys yra vienodai gerai ištirtos. Tais atvejais, kai su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje rūšies egzempliorių nėra arba jų yra tik labai nedaug, apie tą rūšį žinių gali išvis nebūti arba jos gali būti nepakankamos. Kol bus surinktos visos žinios, rūšis su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje jau gali būti introdukuota arba išplitusi. Taigi rizikos vertinime turėtų būti galimybė paaiškinti tokią žinių ir informacijos stoką ir atsižvelgti į didelį neapibrėžtumą dėl atitinkamos rūšies introdukcijos ar paplitimo padarinių;

(6) kad rizikos vertinimas sudarytų tvirtą pagrindą, kuriuo remiantis būtų galima priimti sprendimus, jam turėtų būti taikoma griežta kokybės kontrolė,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Bendrųjų elementų taikymas

Išsamus aprašymas, kaip taikyti Reglamento (ES) Nr. 1143/2014 5 straipsnio 1 dalies a–h punktuose išdėstytus bendruosius elementus (toliau – bendrieji elementai), pateiktas šio reglamento priede.

([1]) (OL L 317, 2014 11 4, p. 35).

2 straipsnis

Rizikos vertinime taikytina metodika

1. Rizikos vertinimas apima šio reglamento priede nurodytus bendruosius elementus ir atitinka šiame straipsnyje nustatytą metodiką. Rizikos vertinimą galima grįsti bet kokiu protokolu ar metodu su sąlyga, kad įvykdomi visi šiame reglamente ir Reglamente (ES) Nr. 1143/2014 nustatyti reikalavimai.

2. Rizikos vertinimas apima Sąjungos teritoriją, išskyrus atokiausius regionus (toliau – su rizikos vertinimu susijusi teritorija).

3. Rizikos vertinimas grindžiamas patikimiausia turima moksline informacija, įskaitant naujausius tarptautinių mokslinių tyrimų rezultatus, paremtus kitų mokslininkų įvertintų mokslo publikacijų nuorodomis. Tais atvejais, kai kitų mokslininkų įvertintų mokslo publikacijų nėra arba, jei tokiose publikacijose pateiktos informacijos nepakanka, arba jei surinktą informaciją norima papildyti, moksliniai įrodymai taip pat gali apimti ir kitas publikacijas, ekspertų nuomones, valstybių narių valdžios institucijų surinktą informaciją, oficialius pranešimus ir duomenų bazių informaciją, įskaitant informaciją, surinktą vykdant piliečių mokslinę veiklą. Visi šaltiniai turi būti pripažinti ir pateiktos jų nuorodos.

4. Taikant metodą arba protokolą turi būti galimybė rizikos vertinimą užbaigti, net jeigu informacijos apie tam tikrą rūšį nėra arba jeigu informacija apie rūšį nepakankama. Jei informacijos nėra, rizikos vertinime tas faktas aiškiai įvardijamas, kad rizikos vertinime nė vienas klausimas neliktų neatsakytas.

5. Kiekviename rizikos vertinime pateiktame atsakyme, be kita ko, įvertinamas su tuo atsakymu susijęs neapibrėžtumo arba patikimumo lygis, iš kurio matyti, kad tam tikram klausimui atsakyti būtinos informacijos gali nebūti ar jos gali nepakakti, arba tai, kad turimi įrodymai yra prieštaringi. Su atsakymu susijusio neapibrėžtumo arba patikimumo lygio vertinimas grindžiamas dokumentais pagrįstu metodu arba protokolu. Rizikos vertinime pateikiama nuoroda į tą dokumentais pagrįstą metodą arba protokolą.

6. Rizikos vertinime aiškiai ir nuosekliai pateikiama įvairių jo dalių santrauka ir bendra išvada.

7. Kokybės kontrolės procesas yra neatskiriama rizikos vertinimo dalis ir apima bent dviejų kitų vertintojų atliktą rizikos vertinimo peržiūrą. Rizikos vertinime pateikiamas kokybės kontrolės proceso aprašymas.

8. Rizikos vertinimo autorius (-iai) ir kiti vertintojai turi būti nepriklausomi ir turi turėti atitinkamų mokslinių ekspertinių žinių.

9. Rizikos vertinimo autorius (-iai) ir kiti vertintojai turi būti nesusiję su ta pačia institucija.

3 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2018 m. balandžio 30 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

Išsamus bendrųjų elementų aprašymas

Bendrieji elementai	Išsamus aprašymas
5 straipsnio 1 dalies a punktas. Rūšies aprašymas, nurodant jos taksonominę tapatybę, istoriją, natūralų ir galimą paplitimo arealą	1) Aprašyme turi būti pateikiama pakankamai informacijos, kad būtų užtikrinta, jog rūšies tapatybę būtų galima atpažinti be nuorodos į papildomus dokumentus. 2) Rizikos vertinimo apimtis turi būti aiškiai apibrėžta. Paprastai vieną rizikos vertinimą reikėtų parengti kiekvienai atskirai rūšiai, tačiau gali pasitaikyti atvejų, kai gali būti pagrįsta rengti vieną rizikos vertinimą, apimantį daugiau negu vieną rūšį (pvz., tai pačiai genčiai priklausančias rūšis, kurioms būdingos panašios arba vienodos savybės ir poveikis). Turi būti aiškiai nurodyta, ar rizikos vertinimas apima daugiau negu vieną rūšį ir ar į jį įtraukti (ar neįtraukti) tik tam tikri porūšiai, žemesni taksonai, hibridai, augalų ar gyvūnų veislės (ir jeigu taip, kokie porūšiai, žemesni taksonai, hibridai, gyvūnų ar augalų veislės). Bet kuris toks pasirinkimas turi būti tinkamai pagrįstas. 3) Rūšies taksonominės tapatybės aprašymą turi sudaryti visi šie elementai: — taksonominė šeima, būrys (eilė) ir klasė, kuriems priklauso rūšis; — dabartinis mokslinis rūšies pavadinimas ir to pavadinimo autorius; — dažniausiai pasitaikančių dabartinio mokslinio pavadinimo sinonimų sąrašas; — komerciniai pavadinimai; — dažniausiai pasitaikančių porūšių, žemesnių taksonų, hibridų, gyvūnų ar augalų veislių sąrašas; — informacija apie kitų labai panašiai atrodančių rūšių buvimą: — kitos svetimos rūšys, kurios turi panašių invazinių savybių ir kurių reikėtų vengti kaip pakaitinių rūšių (tokiu atveju galima svarstyti, ar rengti daugiau negu vieną rūšį apimantį rizikos vertinimą, plg. 2 punktą); — kitos svetimos rūšys, kurios neturi panašių invazinių savybių ir kurias būtų galima naudoti kaip pakaitines rūšis; — vietinės rūšys, kad būtų išvengta galimo klaidingo identifikavimo ir neteisingo pasirinkimo. 4) Rūšies istorijos aprašyme turi būti pateikiama rūšies invazijos istorija, įskaitant informaciją apie šalis, į kurias vyko invazija (su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje ir kitur, jei tinkama), taip pat turi būti pateikiama pastebėjimo pirmą kartą, įsitvirtinimo ir plitimo laiko skalė. 5) Natūralaus ir galimo rūšies paplitimo arealo aprašyme turi būti nurodomas žemynas arba žemyno dalis, klimatinė zona ir buveinė, kuriuose rūšis pasitaiko natūraliai. Jei taikoma, reikėtų nurodyti, ar rūšis galėtų natūraliai išplisti į su rizikos vertinimu susijusią teritoriją.
5 straipsnio 1 dalies b punktas. Rūšies dauginimosi ir plitimo modelių ir dinamikos aprašymas, įskaitant vertinimą, ar yra dauginimuisi ir plitimui būtinos aplinkos sąlygos	1) Dauginimosi ir plitimo modelių aprašymus turi sudaryti rūšies gyvenimo etapų ir elgsenos ypatumų elementai, kuriais galima paaiškinti rūšies gebėjimą įsitvirtinti ir plisti, kaip antai dauginimosi ar augimo strategija, plitimo pajėgumas, vidutinė gyvenimo trukmė, aplinkos ir klimatiniai reikalavimai, specifinės ar bendro pobūdžio savybės ir kita susijusi turima informacija. 2) Dauginimosi modelių ir dinamikos aprašymą turi sudaryti visi šie elementai: — rūšies dauginimosi mechanizmų sąrašas ir aprašymas;

Bendrieji elementai	Išsamus aprašymas
	— vertinimas, ar su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje yra rūšiai daugintis tinkamų aplinkos sąlygų; — kiekvieno iš tų dauginimosi mechanizmų atveju nurodoma rūšies organizmų introdukcijos geba (pvz., gametų, sėklų, kiaušinių ar organizmų skaičius, dauginimosi ciklų skaičius per metus) atsižvelgiant į aplinkos sąlygas su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje. 3) Plitimo modelių ir dinamikos aprašymą turi sudaryti visi šie elementai: — rūšies plitimo mechanizmų sąrašas ir aprašymas; — vertinimas, ar su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje yra rūšiai plisti tinkamų aplinkos sąlygų; — nurodomas kiekvieno iš tų plitimo mechanizmų greitis atsižvelgiant į aplinkos sąlygas su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje.
5 straipsnio 1 dalies c punktas. Galimų tyčinės ir netyčinės rūšių introdukcijos ir plitimo kelių aprašymas, taip pat prekės, jei aktualu, su kuriomis paprastai siejamos rūšys	1) Turi būti apsvarstomi visi atitinkami su introdukcija ir plitimu susiję patekimo keliai. Klasifikuojant patekimo kelius turi būti remiamasi Biologinės įvairovės konvencija ([1]). 2) Tyčinės introdukcijos kelių aprašymą turi sudaryti visi šie elementai: — patekimo kelių sąrašas ir aprašymas, kuriame nurodoma jų svarba ir susijusi rizika (pvz., introdukcijos tikimybė su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje atsižvelgiant į tuos patekimo kelius; išgyvenamumo, dauginimosi ar egzempliorių skaičiaus didėjimo tikimybė pervežimo ir laikymo metu; rūšies gebėjimas tais patekimo keliais pereiti į tinkamą buveinę ar ant tinkamo šeimininko ir tikimybė, kad ji jais bus pernešta į tinkamą buveinę ar ant tinkamo šeimininko), įskaitant, kur įmanoma, duomenis apie konkrečią patekimo kelių kilmę ir jų pabaigos taškus; — organizmų introdukcijos geba (apytikris egzempliorių kiekis, skaičius arba perėjimo tais patekimo keliais dažnis), įskaitant pakartotinės invazijos tikimybę po likvidavimo. 3) Netyčinės introdukcijos kelių aprašymą turi sudaryti visi šie elementai: — patekimo kelių sąrašas ir aprašymas, kuriame nurodoma jų svarba ir susijusi rizika (pvz., introdukcijos su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje tikimybė atsižvelgiant į tuos patekimo kelius; išgyvenamumo, dauginimosi ar egzempliorių skaičiaus didėjimo tikimybė pervežimo ir laikymo metu; tikimybė, kad patekimo taške rūšis liks neaptikta; rūšies gebėjimas tais patekimo keliais pereiti į tinkamą buveinę ar ant tinkamo šeimininko ir tikimybė, kad ji jais bus pernešta į tinkamą buveinę ar ant tinkamo šeimininko), įskaitant, kur įmanoma, duomenis apie konkrečią patekimo kelių kilmę ir jų pabaigos taškus; — organizmų introdukcijos geba (apytikris egzempliorių kiekis, skaičius arba perėjimo tais patekimo keliais dažnis), įskaitant pakartotinės invazijos tikimybę po likvidavimo. 4) Prekių, su kuriomis paprastai siejama rūšies introdukcija, aprašymą turi sudaryti prekių sąrašas ir aprašymas, kuriame nurodoma susijusi rizika (pvz., prekybos srauto apimtis; tikimybė, kad prekė užteršta arba veikia kaip vektorius).

([1]) UNEP/CBD/SBSTTA/18/9/Add.1. – Biologinės įvairovės konvencijoje nustatytos nuorodos į patekimo kelių klasifikaciją turi būti nuorodos į tos klasifikacijos redakciją su naujausiais pakeitimais.

Bendrieji elementai	Išsamus aprašymas
	5) Tyčinio plitimo kelių aprašymą turi sudaryti visi šie elementai: — patekimo kelių sąrašas ir aprašymas, kuriame nurodoma jų svarba ir susijusi rizika (pvz., plitimo su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje tikimybė atsižvelgiant į tuos patekimo kelius; išgyvenamumo, dauginimosi ar egzempliorių skaičiaus didėjimo tikimybė pervežimo ir laikymo metu; rūšies gebėjimas tais patekimo keliais pereiti į tinkamą buveinę ar ant tinkamo šeimininko ir tikimybė, kad ji jais bus pernešta į tinkamą buveinę ar ant tinkamo šeimininko), įskaitant, kur įmanoma, duomenis apie konkrečią patekimo kelių kilmę ir jų pabaigos taškus; — organizmų introdukcijos geba (apytikris egzempliorių kiekis, skaičius arba perėjimo tais patekimo keliais dažnis), įskaitant pakartotinės invazijos tikimybę po likvidavimo. 6) Netyčinio plitimo kelių aprašymą turi sudaryti visi šie elementai: — patekimo kelių sąrašas ir aprašymas, kuriame nurodoma jų svarba ir susijusi rizika (pvz., plitimo su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje tikimybė atsižvelgiant į tuos patekimo kelius; išgyvenamumo, dauginimosi ar egzempliorių skaičiaus didėjimo tikimybė pervežimo ir laikymo metu; ar lengvai aptinkama; rūšies gebėjimas tais patekimo keliais pereiti į tinkamą buveinę ar ant tinkamo šeimininko ir tikimybė, kad ji jais bus pernešta į tinkamą buveinę ar ant tinkamo šeimininko), įskaitant, kur įmanoma, duomenis apie konkrečią patekimo kelių kilmę ir jų pabaigos taškus; — organizmų introdukcijos geba (apytikris egzempliorių kiekis, skaičius arba perėjimo tais patekimo keliais dažnis), įskaitant pakartotinės invazijos tikimybę po likvidavimo. 7) Prekių, su kuriomis paprastai siejamas rūšies plitimas, aprašymą turi sudaryti prekių sąrašas ir aprašymas, kuriame nurodoma susijusi rizika (pvz., prekybos apimtis; tikimybė, kad prekė užteršta arba veikia kaip vektorius).
5 straipsnio 1 dalies d punktas. Išsamus introdukcijos, įsitvirtinimo ir plitimo rizikos atitinkamuose biogeografiniuose regionuose esamomis ir numatomomis klimato kaitos sąlygomis vertinimas	1) Išsamiame vertinime turi būti pateikiamos įžvalgos, susijusios su rūšies introdukcijos, įsitvirtinimo ir plitimo rizika atitinkamuose biogeografiniuose regionose, esančiuose su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje, ir kartu turi būti paaiškinama, kaip tą riziką veiks numatomos klimato kaitos sąlygos. 2) Išsamiame tos rizikos vertinime nebūtina modeliuoti visų situacijų remiantis įvairiais klimato pokyčių scenarijais su sąlyga, kad pateikiamas tikėtinos introdukcijos, įsitvirtinimo ir plitimo vertinimas pagal vidutinės trukmės laikotarpio scenarijų (pvz., 30–50 metų) ir aiškiai paaiškinamos prielaidos. 3) 1 punkte nurodyta rizika gali būti aprašoma, pavyzdžiui, kaip „tikimybė“ arba kaip „laipsnis“.
5 straipsnio 1 dalies e punktas. Dabartinio rūšių paplitimo aprašymas, taip pat tai, ar rūšys jau yra Sąjungoje arba kaimyninėse šalyse, ir jų tikėtino paplitimo ateityje prognozė	1) Dabartinio rūšies paplitimo su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje ar kaimyninėse šalyse aprašymą turi sudaryti visi šie elementai: — su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje esančio biogeografinio regiono (-ų) arba jūrų paregionio (-ių), kuriuose rūšis yra ir kuriuose ji įsitvirtinusi, sąrašas; — dabartinio rūšies įsitvirtinimo padėtis kiekvienoje valstybėje narėje, ir, jei tinkama, kaimyninėse šalyse.

Bendrieji elementai	Išsamus aprašymas
	2) Tikėtino būsimo rūšies paplitimo su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje ar kaimyninėse šalyse prognozę turi sudaryti visi šie elementai: — su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje esančio biogeografinio regiono (-ų) arba jūrų paregionio (-ių), kuriuose rūšis galėtų įsitvirtinti visų pirma numatomomis klimato kaitos sąlygomis, sąrašas; — valstybių narių, ir, jei tinkama, kaimyninių šalių, kuriose rūšis galėtų įsitvirtinti visų pirma numatomomis klimato kaitos sąlygomis, sąrašas.
5 straipsnio 1 dalies f punktas. Neigiamo poveikio biologinei įvairovei ir atitinkamoms ekosistemų funkcijoms aprašymas, įskaitant poveikį vietinėms rūšims, saugomoms teritorijoms, nykstančioms buveinėms, taip pat žmonių sveikatai, saugai ir ekonomikai, įskaitant potencialaus būsimo poveikio vertinimą atsižvelgiant į turimas mokslo žinias	1) Aprašyme reikia atskirti žinomą poveikį ir potencialų poveikį biologinei įvairovei ir atitinkamoms ekosistemų funkcijoms. Turi būti aprašomas žinomas poveikis su rizikos vertinimu susijusiai teritorijai ir, jei tinkama, trečiosioms šalims (pvz., kuriose panašios ekologinės ir klimatinės sąlygos). Potencialus būsimas poveikis turi būti vertinamas tik su rizikos vertinimu susijusioje teritorijoje. 2) Žinomo poveikio aprašymas ir potencialaus būsimo poveikio vertinimas turi būti pagrindžiami patikimiausiais turimais kiekybiniais ar kokybiniais įrodymais. Poveikio mastas turi būti įvertinamas balais ar kitaip klasifikuojamas. Taikomoje poveikio vertinimo balais ar klasifikavimo sistemoje turi būti pateikiama nuoroda į susijusią publikaciją. 3) Žinomo poveikio aprašyme ir potencialaus būsimo poveikio biologinei įvairovei vertinime turi būti nurodomi visi šie elementai: — skirtingi biogeografiniai regionai arba jūrų paregioniai, kuriuose rūšis galėtų įsitvirtinti; — paveiktos vietinės rūšys, įskaitant į raudonąją knygą ir į Tarybos direktyvos 92/43/EEB ([2]) priedus įtrauktas rūšis, taip pat rūšis, kurioms taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB ([3]); — paveiktos buveinės, įskaitant į raudonąją knygą ir į Direktyvos 92/43/EEB priedus įtrauktas buveines; — paveiktos saugomos teritorijos; — paveiktos cheminės, fizinės ir struktūrinės charakteristikos ir ekosistemų veikimas; — paveikta vandens ekosistemų ekologinė būklė arba paveikta jūrų vandenų aplinkos būklė. 4) Žinomo poveikio aprašyme ir potencialaus būsimo poveikio atitinkamoms ekosistemų funkcijoms vertinime turi būti nurodomi visi šie elementai: — apsirūpinimo funkcijos, — reguliavimo funkcijos, — kultūrinės funkcijos. 5) Žinomo poveikio aprašyme ir potencialaus būsimo poveikio žmonių sveikatai, saugai ir ekonomikai vertinime, jei tinkama, turi būti pateikiama informacija apie: — ligas, alergijas ar kitą poveikį žmonėms, kuriuos rūšis gali sukelti tiesiogiai arba netiesiogiai, — rūšies tiesiogiai arba netiesiogiai sukeltą žalą, turinčią pasekmių žmonių saugai, turtui ar infrastruktūrai, — tiesioginį arba netiesioginį ekonominės ar socialinės veiklos sutrikdymą arba kitas pasekmes tokiai veiklai dėl rūšies buvimo.

([2]) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).
([3]) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).

Bendrieji elementai	Išsamus aprašymas
5 straipsnio 1 dalies g punktas. Galimų sąnaudų dėl žalos vertinimas	1) Galimų sąnaudų, patiriamų dėl žalos biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms, vertinime (pinigine ar kitokia išraiška) tos sąnaudos turi būti aprašomos kiekybiškai ir (arba) kokybiškai, priklausomai nuo turimos informacijos. Jeigu turimos informacijos nepakanka sąnaudoms, susijusioms su visa su rizikos vertinimu susijusia teritorija, įvertinti, turi būti pasitelkiami Sąjungos arba trečiųjų šalių kokybiniai duomenys arba įvairūs atvejų tyrimai, jei tokių yra. 2) Galimų sąnaudų, patiriamų dėl žalos žmonių sveikatai, saugai ir ekonomikai, vertinime tos sąnaudos turi būti aprašomos kiekybiškai ir (arba) kokybiškai, priklausomai nuo turimos informacijos. Jeigu turimos informacijos nepakanka sąnaudoms, susijusioms su visa su rizikos vertinimu susijusia teritorija, įvertinti, turi būti pasitelkiami Sąjungos arba trečiųjų šalių kokybiniai duomenys arba įvairūs atvejų tyrimai, jei tokių yra.
5 straipsnio 1 dalies h punktas. Rūšių žinomų panaudojimo būdų ir dėl jų taikymo gaunamos socialinės bei ekonominės naudos aprašymas	1) Žinomų rūšies panaudojimo būdų aprašyme turi būti pateikiamas Sąjungoje ir kitur, jei tinkama, žinomų panaudojimo būdų sąrašas ir aprašymas. 2) Aprašant socialinę ir ekonominę naudą, gaunamą naudojant rūšį žinomais būdais, turi būti pateikiamas kiekvieno iš tų panaudojimo būdų aprašymas, aktualus aplinkos, socialiniu ir ekonominiu atžvilgiu, o susiję naudos gavėjai turi būti nurodomi kiekybiškai ir (arba) kokybiškai, priklausomai nuo turimos informacijos. Jeigu turimos informacijos nepakanka tos su visa rizikos vertinimo teritorija susijusios naudos aprašymui pateikti, turi būti pasitelkiami Sąjungos arba trečiųjų šalių kokybiniai duomenys arba įvairūs atvejų tyrimai, jei tokių yra.